

IMAK: Ilinniartitsisoq saqqummeqqittalerpoq

IMAK-ip atuagassiaa, Ilinniartitsisoq, juulleriartornerata tungaanut talimariarluni saqqummertassaaq.

IMAK-ip allaffeqarfia. IMAK's kontor. Assi: IMAK.

Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiata, IMAK-ip, atuagassiaa, Ilinniartitsisoq, aasaanerani atuanggiffeqarnermi saqqummertanngereerluni saqqummertaleqqippoq.

Tamanna kattuffiup siulittaasuata ima oqaaseqarfingaa.

- Ilaasortagut 1300-t missaanniittut paasissutissanik, ilisimatitsissutiniq oqaluttuanillu nuannersunik atuagassaqaqtittarnissaat pingaaruteqarpoq, Elna Thomsen Heilmann oqarpoq.

Akuttunerusassasoq

Atuagassiaq Ilinniartitsisoq juullip qaammataata tungaanut sapaatit akunneri pingasukkaarlugit saqqummertassasoq pilersaarutaavoq.

Atuagassiaq upernaaq sapaatit akunneri tamaasa saqqummertarpoq. Ilinniartitsisulli ulluinnarni atuagassaqaqtasut atuartitsinissamullu piareersagassaqaqtasut eqqarsaatigalugit atuagassiap saqqummertarnissai ukiaq manna akuttunerussapput.

- Atuagassiaq ilaasortanut atuagassiaavoq, taakkua eqqarsaatigalugit akuttunerusumik saqqummertaler-nissaa neriuppugut suli atuartoqar-nerulerneranik oqallittoqarneruler-neranillu kinguneqarumaartoq, Elna Thomsen Heilmann oqarpoq.

Siulittaasoq: Oqaluttuasi tusa-rusuppagut

IMAK-ip siulittaasuata ilaasortat sulinerminni aqqusaakkaminnik nuannersunik aammalu oqallinner-nik oqimaannerusunik imalinnik atuagassiaq ilaatigut aqqutigalugu oqallissaaralutillu allagaqartarnis-saat neriutigaa.

- Ilaasortatta tusagassanik nuan-nersunik qiimmaallannartunillu tusartikkaangatigut kattuffimmit nuannaarutiguaannarparput. Taakkua tusagassat nuannersut atuagassiaq ilinniartitsisoq aqqu-tigalugu periarfissaappat saqqum-mersittarnissaat perusupparput. Ilaasortat piukkussaminnik nangaa-natik apuussisarnissaat kaam-mattuutigaara. Ilinniartitsisuune-rup ataqqinartuunera siammarter-luarterutsigu tamatsinnut pitsaas-saqaaq, Elna Thomsen Heilmann oqarpoq.

Oqaluttuanik nuannersunik oqallis-

saarutinilluunniit piukkussallit uun-ga attaveqarsinnaapput:

imak@imak.gl.

Aasaq naalerpoq

Aasaq ilinniartitsisunut sulinngiffeqarfiusoq naareersima-lerpoq.

Elna Thomsen Heilmannip ilaasor-tat aasaanerani ukiumut atuarfiu-sumut, maanna aallartittumut, nu-kissanik katersilluarsimanissaat ne-riuutigaa.- Atualeqqippugut.

Ulluinngut nuannersut oqimaan-nerusinnaasullu aallarteqqipput. Aasaanerani atuannngiffeqarnitsinni ilaquuttasi asasasilu ilagalugit nukis-sanik katersilluarsimanissarsi qu-larnanngilaq. Ilaat nunanut allanut angalapput ilaat nunatsinni ukius-samut peqqarniissinnaasumut pili-niarput. Tamassi sulilluarisi kattuffimmullu saaffiginnissu-tissaqarussi nangaassuteqarasi tut-siuttarisi, siulittaasoq naggasiivoq.

IMAK: 'Ilinniartitsisoq' udkommer atter

IMAK's medlemsblad 'Ilinniartitsisoq' udkommer fem gange frem mod jul.

Ilinniartissuarmi ilinniartuusimasut IMAK-ip allaffianiittut. Assi: IMAK.

Efter en pause under sommerferien udkommer IMAK's medlemsblad 'Ilinniartitsisoq' atter regelmæssigt.

Organisationens forkvinde udtaler i den anledning:

- Det er vigtigt, at vore ca. 1300 medlemmer har mulighed for at læse oplysninger, informationer og positive historier, siger Elna Thomsen Heilmann.

Udkommer med længere intervaller

Det er planen, at 'Ilinniartitsisoq' frem til december måned udkommer hver tredje uge.

I foråret blev bladet udgivet hver uge. Men med tanke for, at lærerne til daglig har rigeligt med læsestof og skal bruge tid på undervisningens forberedelse, kommer bladet til at udkomme med længere intervaller dette efterår.

- Bladet er medlemmernes blad, og af hensyn til medlemmerne, forlænger vi intervallerne mellem bladets udgivelse med håb om, at dette vil resultere i, at flere får mulighed for at læse bladet, og at debatterne vil øges, udtaler Elna Thomsen Heilmann.

Forkvinden: Vi vil gerne høre Jeres historier

IMAK's forkvinde håber på, at medlemmerne vil bruge bladet til at bringe positive historier fra deres arbejde samt benytte bladet til tungere debatter og debatoplæg.

- Fra IMAK's side er vi altid glade for positive og opløftende nyheder, og er om muligt meget interesseret i at disse positive historier bringes gennem 'Ilinniartitsisoq'. Vi opfordrer medlemmerne til at indsende alt, hvad de måtte finde interessant. Det vil være til gavn for os alle, hvis vi hele tiden kan fremhæve respekten for lærerarbejdet, siger Elna Thomsen Heilmann.

Alle med en positiv historie eller et debatoplæg kan kontakte:

imak@imak.gl.

Sommeren er ved at være forbi

Sommeren, som betød sommerferie for lærerne, er nu ved at være forbi.

Elna Thomsen Heilmann håber, at medlemmerne har benyttet sommerferien til at samle kræfter til det nye skoleår, som nu er startet.

Vi er atter startet i skolen. Vores dagligdag, som byder på både gode og udfordrende oplevelser er atter i gang. Jeg er ikke i tvivl om, at I har brugt sommeren på at samle kræfter i fællesskab med Jeres familier og kære. Nogle har været en tur i udlandet, andre har samlet forråd til en vinter, der ofte kan være streng. God arbejdslyst til Jer alle, og henvend Jer uden tøven til organisationen, når I har noget på hjerte, afslutter forkvinden.

IMAK-imut ilaasortaanermi pitsaaqutit

Kattuffimmut ilaasortaanermi periarfissat pitsaaqutillu ilaat uani atuarlugit paasisaqarfigikkit.

IMAK-imi siulersuisut. Assi: IMAK.

Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianne-ersut Kattuffiat, IMAK, kattuffiuvoq nunnatta inui eqqarsaatigalugit ilaasortaqortoq. Ilinniartitsisut, pisortani atorfillit, soraarnerillu 1300-t missaanniittut ilaasortaapput.

IMAK-ip allattoqarfiata ilaasortanut pitsaanerpaamik ikiuuttuarnissaa siulersuisut allattoqarfimmilu atorfillit pingaartippaat.

- Suliagut ilaasortat pitsaanersumik atugaqarnissaannik qulakkeerineqataasuusarput. Taamaattumik ilaasortat sunik pisinnaatitaaffeqarlutillu periarfissaqarnerlutik ilisimalluassagaat kissaatigaara, IMAK-ip siulittaasua, Elna Thomsen Heilmann oqarpoq.

Tatigisatut sinniisoq

Ilaasortaq atorfeqarnerminut suliaminulluunniit atatillugu nalornippat suliffimmini sinniisumut kattuffimmulluunniit IMAK-imut, saaffiginnissuteqarniarpat tatigisartut sinniisoq siunnersuinngikkuni ikiuussinnaavoq.

- IMAK-imut ilaasortat ilaasa kattuffimmut qanoq attaveqarnissartik suullu pisinnaatitaaffiginerlugit nalornissutigisaraat paasivara. Tamanna pitsaanerulersikkusuppaa. Ilaasortat periarfissanik pisinnaatitaaffinnillu qaamarsarneqartuarnissaat pingaaruteqarpoq, Elna Thomsen Heilmann oqarpoq.

Atorfininneq

Ilinniartitsisut IMAK-imut ilaasortaasut, atorfimminnut tunngasumik nalornissuteqartannginnissaat pingaaruteqarpoq. Assersuutigalugu atorfininnermut isumaqatigiissutissap atsiunnginnerani kattuffimmut IMAK-imut mississorteqqaarsinnaavaa.

Taama iliortoqartarnissaanik Allattoqarfimmi pisortat kaammattuuteqarpoq.

- Atorfininnermut isumaqatigiisummik atsiorneq pingaarteqartuuvoq. Tassani atugassarititaasussat aningaasallu aalajangerneqartarput. Isumaqatigiisummi ilaasortaq pitsaanermik angusaqaqqullugu allaffeqarfimmit siunnersornissaanut periarfissaqartarpugut, tamannalu atorluaqqunartaqaaq, Simon Lennert oqarpoq.

Periarfissat allat

Ilinniartitsisut suliassanut takkuttarnermullu pilersaarutinit (aktivitetsplan aamma mødeplan) ippinnartoqarsorisallit IMAK-ip ikiorsinnaavai. Ilaasortat suliffimminni atukkatit suulluunniit naleqqutinngitsusorigunikkitt saaffiginnisuteqarsinnaapput.

- Sulisitsisuit atorfinnit soraarsitaanissat pillugu ilisimatippatit atorfinnulluunniit kinguneqartisinertalimmik aalajangiisoqartussanngorpat kattuffimmit ikiorneqarnissamut periarfissaqarputit.

Sulisitsisup atorfeqartullu sulinermi isumaqatigiissutit inatsisillu atuuttut mallitussaavaat. Pisariaqartillugu allattoqarfik nalilersuisarpoq inatsisilerituumik ikiorsiisoqassanersoq, tamanna siulersuisunut naqissusertinneqartarpoq, Elena Thomsen Heilmann oqarpoq.

Ilaasortamut neqeroorutit

IMAK-imut ilaasortat neqeroorutaasunik ilaatigut sunik periarfissaqarpat?

Aningaasanik erniakinnerusunik taarsigassarsinissat periarfissaqarpoq. Danmarks Lærerforeningip inaatani attartorsinnaapput. Ilaasortat Gruppelivsforsikring-imik taaguutilimmik sillimmateqarsinnaapput. Ukioq allortarlugu aasaanerani angalanissamut pisinnaatitaaffimmut taperneqarsinnaanermut sullinneqartarput. Atuagassianik pisartagaqarneq. IMAK-imil ilaasortatut DLF-p ataaani Forbrugsforeningimi ilaasortanngorsinnaaneq. Periarfissat taakkartorneqartut IMAK-ip nittartagaatigut allattoqarfimmulluunniit saaffiginnikkut paasisaqarfigneqarnerusinnaasut, allattoqarfiup pisortaa, Simon Lennert ilisimatitsivoq.

IMAK medlemsfordele

Få overblik over nogle af mulighederne og fordelene ved at være medlem af organisationen.

Ataatsimiittut. Assi: IMAK.

Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat, IMAK, er en organisation med mange medlemmer. Ca. 1300 lærere, offentligt ansatte og pensionister er medlemmer af IMAK.

Det er vigtigt for både bestyrelsen og de ansatte i sekretariatet, at sekretariatet yder den bedste service over for medlemmerne.

- Vores arbejde skal medvirke til at sikre de bedste vilkår for medlemmerne. Det er derfor mit ønske, at medlemmerne kender både deres rettigheder og muligheder, udtaler IMAK's forkvinde Elna Thomsen Heilmann.

TR

Såfremt et medlem har tvivlsprørgsmål i forhold til sin ansættelse eller sit arbejde, kan tillidsrepræsentanten på arbejdspladsen eller organisationen yde rådgivning eller hjælp.

- Jeg har forstået, at nogle af IMAK's medlemmer kan være i tvivl om, hvordan de kan kontakte organisationen og hvilke rettigheder, de har. Det vil jeg gerne forbedre. Det er vigtigt, at medlemmerne kontinuerligt bliver oplyst om deres rettigheder og muligheder, udtaler Elna Thomsen Heilmann.

Ansættelse

Det er vigtigt, at IMAK's medlemmer ikke er i tvivl om deres ansættelsesforhold. Eksempelvis kan medlemmet lade IMAK gennemgå sin ansættelseskontrakt før endelig underskrift. Sekretariatslederen opfordrer til, at medlemmerne følger denne praksis.

- At underskrive en ansættelseskontrakt er vigtig. Her fastsættes ansættelsesvilkår samt lønforhold. For at medlemmet kan opnå de bedste vilkår, har vi fra sekretariatet nu mulighed for at yde rådgivning, og håber, at muligheden vil blive veludnyttet, udtaler Simon Lennert.

Andre muligheder

IMAK kan hjælpe lærere, der mener, der er tvivlsspørgsmål i forhold til deres aktivitets -og mødeplan. Alle medlemmer er velkomne til at rette henvendelse, såfremt de finder, der kan rejses spørgsmål ved deres arbejdsvilkår.

- Såfremt din arbejdsgiver orienterer dig om, at der startes en sag med henblik på at afskedige dig eller såfremt der tages afgørelser, der får konsekvenser for din ansættelse, har du mulighed for at få hjælp fra IMAK. Arbejdsgiveren og den ansatte skal følge gældende aftaler og lovgivning. Når der er behov for det, vurderer sekretariatet, om der skal ydes juridisk bistand, hvor bestyrelsen tager den endelige beslutning herom, siger Elna Thomsen Heilmann.

Tilbud til medlemmerne

Hvilke tilbudsmuligheder gælder for dig som medlem af IMAK?

Der er mulighed for at optage lån til en lav rente. Medlemmer har mulighed for at leje Danmarks Lærerforenings lejligheder. Medlemmerne kan indgå i den såkaldte gruppelivsforsikring. Medlemmerne bliver serviceret til at få tilskud til ferierejser hvert andet år. Abonnement på tidsskrifter. IMAK's medlemmer kan blive medlem af Forbrugsforeningen under DLF. Sekretariatchef Simon Lennert oplyser, at nærmere information om de førnævnte muligheder kan læses på IMAK's hjemmeside eller indhentes ved at rette henvendelse til sekretariatet.

IMAK-imiit ilaasortatsinnut tjenestemandinut tunngassutillit ukua paasisutis-siisutiginiarpagut:

1. Tjenestemandit pensioniitut qaffakkiartuutissaannut nalimmassaatit.

IMAK-imi siulittaasoq siulersuisut peqatigalugit qinigaaffimmi sulinertik aallartikkamikku suliniutit Sinniisoqarfiup aalajangersagai suliaralugit aallartippaat. Taakkua saniatigut immikkut Tjenestemandit nunatsinniittut pensionisiaasa qaffakkiartunnginnerat ingerlannaq aamma suliniuteqarfigilerpaat.

IMAK-imiit anguniarneqarnikuuvoq, nunatsinni naalakkersuisut aammalu danskit naalakkersuisuisa naalagaaffeqatigiinnermi suleqatigiissuteqarnermi akisussaaffitsik inatsisinik isumaqatigiissutinillu tunngavilik atorlugu aaqqiissuteqarnissaat, tamannalu naammassisariaqalersoq qinikkanut susassaqtunullu allanut apuuttarnikuullugu. IMAK-iimit aamma piumasarineqarpoq kingumoortumik soraarnernut nalimmassaatinik qaffakkiartuutaasunik iluarsiissuteqartoqarnissaa.

Maannakkut IMAK-imiit nalunaarutigisinnaavarput nunatsinni najugaqartunut Tjenestemandit pensioniitut qaffakkiartuutit kiisami Qallunaat nunaanni Finansministeriap ataani isumaqatiginninniartitaasut aamma Qallunaat nunaanni Qitiusumik tjenestemandit kattuffiisa isumaqatigiinniareerneranni inissinneqarsimalersut. Apriliip aallaqqaataa 2019-imi qaffakiartuummi inissisimaffik 46,5896 %-iusoq 2020-mi, 2021-mi, 2022-mi 2023-milu nikisinneqanngilaq.

Apriliip aallaqqaataa 2024 aallarnerfigalugu Tjenestemandspensionit qaffakkiartornermi nalimmasaataat 56,6128 %-imut inissinneqarpoq. Taamaalilluni apriliip aallaqqaataani 2019 qaffaanerup kingulliup pineqaraniit 10 % sinnilaarlugu nalimmassaammik qaffaasoqarluni. Taakkualu ukiumut 10 000 kr.-it sinnerlugit tjenestamndspensionilinnut qaffaataapput apeqqutaassallunili ukiumut tjenestemandiusimasut pensioniisa ukiullu sulisimanerisa inissisimaffiat. Erseqqissaatigissavarpulli uani qaffakkiartuutininik nalimmassaalluni iluarsiissuteqarnermi nunatsinni Danmarkimilu tjenestemandit tjenestmandspensionistillu tigusartagaannik assigiinnerulersitsinngimmata. Taannalu suliasaq suli IMAK-imiit ingerlanneqassaaq.

2. Tjenestemanditut atorfeqartut ilaasa pensioninut pinngitsoorani katersisussaatitaanermut peqataatinneqarnerannut tunngasoq.

IMAK-imiit isumaqarpugut Tjenestemandit soraarnerussutisiassanut pinngitsoorani katersisussaatitaanermut peqataasussaannginnerat tunoqqutaarinikkut allanngortinneqartoq.

Taamaattumik IMAK-imiit 2023-mi ukiakkut suliaq aallartipparput. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq Naalakkersuisoqarfimmilu pisortaaneq sulinit sinni aqqusaarsimallutigit.

Allannguneq qulaani pineqartoq tjenestemandioreersut ilaannut kinguneqapiluppoq. Tassami tjenestemanditut atorfillit ilaasa IMAK-imit isumaqatiginninniunneqarnikkut aningaasarsiat angusaat maanaannaq soraarnerussutisiassanik pinngitsoorani katersisussaatitaanermut ilanngunneqarnerata kingunerisaanik aningaasat atugassatut tigummiaat ilanngarneqarput. Tamannalu inatsisip suliarineqarnerani siunertaanikuunngitsoq IMAK-imit isumaqarpugut.

Taamaassimagaluarpammi IMAK-i 2015/2016-imi tusarniaanermut allatorluinnaq akissuteqarsimassagaluarpoq aammalu isumaqatiginninniarnikkut aaqqiissutissamik IMAK piunasaqarsimassagaluarluni.

Juli naajartulersoq IMAK-imit allakkat apuupput tassanilu Naalakkersuisoqarfimmi pisortaanerup naqissuserpaa namminneq pinngitsoorani soraarnerussutisiassanut katersisussaatitaanermut nassuiaanertik attallugu aamma tjenestemandit akissarsiaasa ilaat (Lønde) pineqarpata. Taamaattumik una killiffik aatsaat inatsisartutigit allanngortinneqarsinnaasutut inisseqqasutut oqaatigisariaqarpoq. IMAK-imiilli aamma isumaqarpugut isumaqatiginninniarnissamut tulluuttumut tjenestemandinut eqqugaasunut iliuuseqarfiginninnissaq nalilersoqqissaagassaasoq. Tjenestemandinit IMAK-imut saaffiginnissutit qulit missaanniittut tigunikuuavut. Eqqugaasut saaffiginnitsullu amerlanngikkaluartut suliaq IMAK-imiit pimoorullugu ingerlanneqarpoq. Naalakkersuisoqarfimmiit akissutaasartut piffissarujussaq ingerlareeraangat aatsaat apuuttarneri ajuusaarnartaqaaq.

Allakkiaq Naalackersuisoqarfimmit tigusarput tjenestemandinut eqqugaanikuusunut saaffiginnissuteqarnikunut ilisimatitsissutitut nassiunneqassaaq.

3. Tjenestemandit nunatsinniittut pensioniisa DK-imi najugaqartunut naleqqiullugit nikinganerujussui.

Kalaallit Nunatsinni kattuffinnit siullersaalluni IMAK-ip kissaatiginikuuaa tjenestemanditut pensionisiallit Nunatsinni Danmarkimilu atugarisaasa sukumiisumik misissorneqarnissaat. Misissuinermit suliassat suunissaat IMAK-imit siulersuisunit inissinneqarput. Suliassat ilaat suleqatigiissitamit pensionistini tallimanik inuttalimmit eqqartorneqarlutillu suliarineqarput naggataatigullu IMAK-imit sulisinneqartumit allaqqissaarneqarlutik.

IMAK-imiit sulisinneqartumit nalunaarusiaq IMAK-imut tunniunneqarmat IMAK-ip allaffeqarfiani misissoqqissaarneqarpoq paasissutissallu nalunaarusiami ilaatinneqartut eqqotuunissaat qulakkeerniarneqaqqaarluni. Suliasiiissutit allat allaffeqarfimmit suliarineqarput naallu Naalackersuisoqarfimmit neriorsuutaanikut amigaataagaluartut nalunaarusiaq saqqummersinneqassasoq IMAK-imi siulersuisut aalajangiuppaat.

Ukiorpassuarni qinikkanit isiginngitsuusaarneqartoq aammalu IMAK-imit siusinnerusukkut aallunneqarluni suliarineqarsimanngitsoq IMAK-imi 2022-mi siulersuisunngortut pimoorullugu suliarilerpaat. Qujanartumillu nalunaarusiap saqqummerneratigut IMAK-illu arlaleriarluni tusagassiutitigut nalunaaruteqarlunilu qinikkanik ataatsimeeqateqartarneratigullu eqqartorneqarnera annerulerpoq. IMAK-ip nalunaarusiaani takuneqarsinnaasutut nunatsinni danmarkimilu tjenestemandinut pensionernikunut assigiinngisitsineq annertoq qinikkanit isiginngitsuusaarneqarpoq. Allaanngilarmi tjenestemandit soraarninngortut Nunatsinni asasamik akornanni kinguaaqarfigisaminnilu angerlarsimaffeqarniarlutik toqqaasut pillarniarneqartut.

Pineqartut allatuulli naleqartinneqarlutik ataqqineqartariaqarput, taamaattumillu politikkerit pisussaaffitsik naammassisariaqaraat IMAK-imiit isumaqarpugut.

IMAK-imiit takusinnaavarput nunatsinni politiit akissarsiamikkut Qallunaat nunaanni politeeqatiminut nalimmassaaffigineqarnerat nunatsinni tjenestemandspensioninut sunniuteqartinneqarsimanngitsoq. IMAK-imi tamanna maluginiaqqissaarparput nunatsinnimi Danmarkimilu Tjenestemandit pensionillit atugaat IMAK-ip misissuineratigut assigiinngitsorujussuusut ersinneqarmat.

Allanngortoqarsinnaaneraniilli neriutissaqarpugut, tassaniipporlu suliaasaq tul-liuttoq. Tassa nunatsinni Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq Erik Jensen Inatsisartuni § 37 atorlugu apeqquteqaammut ilaatigut imatut akissuteqarmat:

*“Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik maannak-korpiaq tjesetemandinut aaqqissuussinitta ilusilersorneqarneranut oqaluttu-
arisaanermi patsisaasorpiaat pillugit nalunaarusiorsinnaanermik periarfissanik
misissuina paasissutissiissutigissavara...”*

IMAK-imiit Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoqarfik attaviginikuarput suliaasaq pillugu annertunerusumik paasisassarsiorluta. Taanna malinnaaffigeqqissaarparput aammalu suliaasaq pillugu IMAK-imiit Naalakkersuisoqarfik apeqquteqarfiginikuullutigu.

Qallunaat nunaanni Naalakkersuisut aamma ilimasaaripput Nunatsinni, Savalimmiuni Danmarkimilu Naalagaaffimmi atorfillit akissarsiaasa atugassa-risaasalu assigiissaarnissaat anguniarlugu suliaqalerlutik. Suliarineqartussamut atatillugu siunnerfiuvoq 1. april 2026 atuutilertussamik aaqqisimanissaq. Taak-kua iluarsinissaannut pinngitsoorani tjestemandit pensioniisa annertussu-saannut sunniuttussaammat IMAK-imiit malinnaaffiginnillutalu sunniuteqarfi-gisinnaasagut atorlugit IMAK-imiit sulissuteqassaagut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga.

Simon Lennert

**Fra IMAK vil vi gerne komme med følgende information til medlemmerne
vedr. tjestemand:**

1. Regulering af tjestemandspensionerne

IMAK' s forkvinde startede sammen med bestyrelsen valgperioden med at løse de opgaver, som Repræsentantskabet har vedtaget. Desuden påbegyndte de umiddelbart også en særlig indsats med at gøre noget ved den manglende re-gulering af tjestemandspensionerne.

IMAK havde som målsætning om at arbejde for, at Naalakkersuisut og den dan-ske regering skulle arbejde sammen om at leve op til deres ansvar, som bunder i lovgivning og aftaler til at rette op på tingene, ligesom IMAK over for politikere og andre involverede har påpeget, at tiden nu er inde til at afslutte denne opga-ve. IMAK har i den forbindelse stillet krav om, at der skulle ske en regulering med tilbagevirkende kraft.

Fra IMAK kan vi nu meddele, at reguleringen af pensionerne for tjenestemænd bosat i Grønland langt om længe er faldet på plads, efter forhandlinger mellem en gruppe nedsat af Finansministeriet i Danmark samt Tjenestemændenes Centralorganisation i Danmark. Reguleringen fra 1. april 2019 på 46,5896 % er uændret for årene 2020, 2021, 2022 og 2023. Fra 1. april 2024 stiger reguleringen af tjenestemandspensionerne til 56,6128. Der bliver således tale om en stigning på lidt over 10 % i forhold til reguleringen fra 1. april 2019. Det betyder, at pensionsbeløbene stiger med lidt over 10.000 kr. årligt, alt efter placering i skalatrin og i pensionsalder som tjenestemand.

Vi skal dog understrege, at disse reguleringer af de grønlandske tjenestemandspensioner ikke udligner forskellen mellem pensionerne i Danmark og Grønland. Den opgave vil IMAK fortsat arbejde på.

2. Om at visse tjenestemænd er med i en tvungen pensionsopsparingsordning

Fra IMAK mener vi, at det, at tjenestemænd ikke skal være med i en obligatorisk pensionsopsparing, er blevet ændret uretmæssigt. Derfor har IMAK taget sagen op fra efteråret 2023. I forbindelse med dette arbejde har vi henvendt os til Skattestyrelsen, Naalakkersuisoq for Finanser og departementschefen.

Den førmtalte ændring har haft konsekvenser for visse nuværende tjenestemænd. Det er nemlig sådan, at nogle tjenestemænd, som er ansat efter IMAK's klassificeringsaftale, får fratrukket et beløb til en obligatorisk pensionsopsparing, som gør, at deres udbetalte løn er blevet mindre. Fra IMAK mener vi, at dette aldrig har været hensigten ved udarbejdelsen af loven. Hvis det havde været tilfældet, ville IMAK have afgivet et helt andet høringssvar i forbindelse med høringsprocessen i 2015/2016, ligesom IMAK ville have krævet en regulering under overenskomstforhandlingerne.

I begyndelsen af juli fik IMAK et brev fra departementschefen, hvor det blev præciseret, at departementschefen fastholder deres fortolkning i forhold til den obligatorisk pensionsopsparing også når det gælder visse løndelev. Derfor påstås, at den nuværende praksis kun kan ændres ved en lovændring. Men fra IMAK mener vi, at en handling over for de berørte tjenestemænd skal vurderes i forbindelse med de kommende forhandlinger.

Vi har modtaget omkring 10 henvendelser fra tjenestemænd. Selvom de berørte og antallet af henvendelser ikke er mange, ser IMAK på sagen med alvor. Det er meget beklageligt, at besvarelser fra departementet er så længe undervejs.

Det svarbrev, vi har modtaget fra departementet, vil blive videresendt til de berørte tjenestemænd til orientering.

3. De store forskelle på pensionsbeløbene for pensionister bosat i Grønland og Danmark

Som den første organisation i Grønland, ønskede IMAK, at vilkårene for tjenestemandspensionister i Grønland og Danmark undersøges nærmere.

IMAK's bestyrelse vedtog, hvilke opgaver, der skulle løses i forbindelse med undersøgelsen. Nogle af opgaverne blev drøftet og bearbejdet af en arbejdsgruppe bestående af 5 pensionister og efterfølgende samlet op og beskrevet af en ekstern medarbejder, som IMAK tildelte opgaven. Da vedkommende afleverede sin rapport til IMAK, blev rapporten nøje gennemgået af IMAK's sekretariat for at sikre at de data, der anvendes i rapporten, er korrekte.

Andre delopgaver blev varetaget af Sekretariatet, og selv om der endnu manglede informationer fra Departementet, som ellers var blevet lovet, besluttede IMAK's bestyrelse af udgive rapporten.

Et emne, der igennem mange år er blevet negligeret af de folkevalgte, og som IMAK ikke tidligere havde koncentreret sig om eller taget op som en opgave, blev for alvor bragt på bane af den bestyrelse, der blev valgt i 2022. Efter udgivelsen af rapporten og efter adskillige pressemeddelelser fra IMAK samt møder med politikere, er der heldigvis mere bevågenhed omkring problematikken.

Som det ses af IMAK's rapport, bliver den store forskel på pensionerne i Grønland og Danmark negligeret af de folkevalgte. Det er jo som om, at de tjenestemandspensionister, der vælger at bosætte sig blandt deres kære og efterkommere i Grønland, bliver straffet. Fra IMAK mener vi, at de tjenestemandspensionister som er bosat i Grønland skal behandles ligeværdigt som alle andre og respekteres, og at politikerne derfor nu må leve op til deres ansvar.

Fra IMAK kan vi se, at den lønudligning der er sket for politibetjente i Grønland og Danmark, ikke har fået nogen indflydelse på de grønlandske tjenestemandspensioner. IMAK er særlig opmærksom på dette forhold, fordi IMAK's undersøgelse allerede har afdækket de store forskelle, der er på vilkårene for tjenestemandspensionister i Grønland og Danmark.

Dog håber vi på, at der sker ændringer, og det er her den næste opgave ligger. Naalakkersuisoq for Finanser afgav bl. a. følgende svar på et § 37- spørgsmål:

“Jeg kan oplyse, at Departementet for Finanser og Skatter netop nu er ved at af-søge mulighederne for at få udarbejdet en redegørelse for netop disse historiske årsager for indretningen af vores tjenestemandssystem...”

Vi har fra IMAK rettet henvendelse til Departementet for Finanser og Skatter for at få nærmere information om opgaven. IMAK vil følge så godt med sagen og vi har fra IMAK stillet forskellige spørgsmål til Departementet.

Den danske regering har også meldt ud, at de har indledt et arbejde med det formål at udligne lønninger og vilkår for statsansatte i Grønland, Færøerne og Danmark. I forbindelse med opgaveløsningen er det forventningen, at der sker en regulering med virkning fra den 1. april 2026. Da en regulering her også vil påvirke tjenestemandspensionerne, følger vi med i udviklingen fra IMAK og vil arbejde på at gøre vores indflydelse gældende, der hvor det er muligt.

Med venlig hilsen

Simon Lennert

Aaqqissuisoqarfik/Redaktion

Elna Heilmann. Akisussaalluni aaqqissuisoq. Ansvarshavende redaktør.

Andreas Wille. Tusagassiortoq. Reporter.

Simon Lennert IMAK-ip allaffeqarfianit. IMAK's sekretariatet.